

Zhmotnit sen v báseň

chce experimentální básník
Ralf Mošt

Ralfe, co jsou to obrazové básně?

Básník Stephan Mallarmé řekl, že poezie se dělá ze slov a z rýmů. Brazílský experimentální básník Wladimir Diaz-Pino ze zkušenosti své tvorby vizuálních básní upřesňuje, že poezie se nedělá ze slov, ale ze vztahů. Obrazové básně vznikají tam, kde se poeticky nabitý text formuje nejen na základě gramatiky, ale i na základě vztahů v ploše (případně v prostoru). Obrazová báseň si může hrát s napětím mezi literárním významem slov (či písmen) a s jejich grafikou – např. z písmena T se stává kříž, z planety se stane písmeno O, pod jiným úhlem pohledu se ze znaků čínského písma stává česká věta nebo „sen“ se zhmotní v „báseň“... Jde tedy o hledání přehasu – co se nedá říct jenom slovy (nebo příliš mnoha slovy), dá se říct pomocí pár vztahů mezi slovy na ploše obrazu.

Spojení obrazu se slovem využívá mnoho výtvarníků. Pro většinu z nich však je těžiště stále na výtvarné stránce. Jak vnímáš spojení obrazu se slovem ty?

Pro mě je to příležitost obohatit obě složky. V mých básních se obraz i slovo vzájemně prolínají, jedno podpírá druhé, tvoří významově funkční celek. Podstatný je pro mne význam – obrazy (ale i básně) by neměly být jen estetickou strukturou, básně a obrazy mají potenciál měnit kulturní ovzduší a měnit myšlení, a tedy i životy. Mám rád, když se obraz dá recitovat či zpívat, a mám rád, když se hluboká myšlenka v krásné básni dá pověsit na zed a ze zdi může proniknout skrz oči do srdce a do života.

Bible je plná obrazů a zjevení. Má obrazná řeč význam i pro současného člověka?

Žijeme ve vizuální době. Údajně 7 % celkového vlivu komunikace je odvozeno ze slov. 38 % přijímáme skrze vokální poselství (tón, barva, výška hlasu) a nejvíce, 55 %, je poselství neverbální, většinou vizuální. Uvedená čísla se v různých výzkumech o něco liší, ale nepochybně pouhé slovo hodně ztrácí na své naléhavosti. Vidění se v naší kultuře stalo synonymem porozumění. Říkáme: „vysvětlit problém“, „rozsvítilo se mu“, „nevidím v tom rozdíl“, „vidět věci v jasném světle“ apod. Měřítkem pravdy je svět tak, jak ho vidíme (mnohem spíš, než jak ho slyšíme nebo cítíme).

Ale to platilo i v Ježíšově době – člověk potřebuje uchopovat pojmy více smysly. Proto Ježíš mluvil v podobenstvích, proto volil obraznou řeč, aby co nejkomplexněji přiblížil abstraktní Boží principy. Považuji Ježíše za geniálního experimentálního básníka – nemaloval či nercitoval vizuální básně, ale jeho podobenství, způsob vyprávění a obrazovost jsou jedním z pilířů západní kultury – výtvarnictví, literatury, hudby i divadla a filmu – a ovlivňuje i současného člověka.

Ralf Mošt

(vlastním jménem Martin Jeřábek,
* 1982 v Jihlavě)

vystudoval Pedagogickou fakultu UK
v Praze, obor Čj-Vv, napsal diplomovou
práci na téma „Experimentální poezie a její
odrazy ve výtvarném umění“. Pracoval jako

učitel, ale také jako jazykový a grafický korektor, v současnosti se pohybuje
ve sféře nemovitostí. Je členem ECM Praha 2. V církvi slouží hlavně dětem
– v nedělní škole, spolupracuje s Komunitním centrem Maják, pět let vedl

35. přední hliďku Royal Rangers v Praze.

A při tom všem stále něco tvoří, maluje a básní.

S manželkou Rut má malého syna Matyáše.

Osobní stránky: www.ralfmost.cz

NESTINNY NEHOŠTINNY K ŽENI

QUO (co to) vyVÁDÍŠ?

Pádím poušti,
pádím vádim.
(S Kristem mi to
sotva vadí.)

Pádím roštím,
harampádím.
(Pádí Moštík,
Jan či Radim...)

Cíl je jEDEN.
Tam se sešli.
(Můžeš pádit
taky, chceš-li.)

Na tvých dílech se slova stáčeji ve spirálách ke středu. Jenomže ten může být prázdný. Jak lze dosáhnout toho, aby za slovy bylo ještě „cosí“, co z nich udělá poezii?

Dobrá báseň nesmí být prvoplánovitá, nesmí sázet na osvědčený efekt, musí být ochotná riskovat, hledat nové způsoby vyjádření i dávno známých pravd. A experimentální poezie se navíc nebojí překračovat hranice žánrů a druhů. Pro každou tvorbu je důležité jednak být stále v procesu růstu a hledání, jednak nebýt uzavřený jen do svého oboru. Dobrá poezie dokáže zhustit význam na malou plochu a zasáhnout rozum i srdce. „Nic, či Ježíš, to je, oč tu běží!“

nebojíme udělat si své sály a modlitebny hezké, nejen stroze funkční – hlavně tedy v nových projektech či přestavbách. Ve starých budovách ona puritánská střídmost stále panuje a těžko ji měnit, když je pro daný sbor třeba důležitou hodnotou. Třeba v mém rodném městě Jihlavě mě sbor přizval k realizaci velké abstraktní nástěnné malby do čela zrekonstruované modlitebny. Jim samotným je dobře v podnětném prostředí a taky už nechtějí žít zlé jazyky, že ti metodisti jsou nějaká přísná sekta, že nemají na stěnách ani obrázek.

Trest a milost

Jako trest za minulé cíle existence neutuchající smrt se na nás chystá. A zcela naopak působí Boží milost, jejímž darem je život skrze Krista.

Ve svém životě spojuješ profesi výtvarníka a lingvisty, protože učíš češtinu a výtvarnou výchovu. Lze naučit děti naslouchat? A lze je naučit vnímat krásu?

Určitě to jde, jsem pedagogický optimista (*úsměv*) – jen to je běh na dlouhou trať a soustavná práce. Vždycky ale nejvíc udělá ten, kdo učí, vychovává, svým osobním příkladem – když sám neumím naslouchat (druhým lidem, Božímu hlasu), jak to můžu chtít po dětech? A když nejsem nadšený z motýlího křídla, ze zvuku slova „uzříť“ nebo elegance písmene U, jak pak můžu čekat citlivost na krásu od dětí? Děti jsou sice ke kráse vnímavější, dokážou ji přirozeně vidět i tam, kde jsme ji my dospělí vidět přestali, ale vlivem okolní konzumní kultury tuto citlivost rychle ztrácejí. Rád tvořím i speciálně pro děti, ale třeba cyklus „Obraz jedna báseň“ je pro pokročilejší vnímatele (i když je tam jedna obrazová báseň vložena o dětském vnímání Boží krásy a velikosti).

Protestantské prostředí vizuálnímu umění příliš nepřeje. Chtěl by ses podílet na jeho kultivaci?

No jistě, když mě někdo k tomu pustí (*úsměv*). Ale ne, myslím si, že doby husitského obrazoborectví jsou snad i v našich kruzích pryč, že se už

Patříš do ECM, do níž patří i Aleš Lamr, jeden z předních českých výtvarných umělců. Neuvažovali jste někdy nad vytvořením nějaké křesťanské umělecké skupiny?

Aleš Lamr je pro mne velkým povzbuzením, že lze dělat umění s Boží myšlenkou, které svět přirozeně přijímá a považuje je za kvalitní. V bližším kontaktu však nejsme, na návštěvu do jeho ateliéru se ještě ve vhodné době chystám. A nepovažuji se za rovnocenného partnera Aleši Lamrovi, abych s ním tvořil skupinu (*úsměv*).

Zmínil jsi cyklus „Obraz jedna báseň“. Právě ten od konce února do konce června vystavuješ v prostorách knihkupectví Brána v pražské Ječné ulici...

Brána je ideálním prostorem pro komorní výstavu. A sepětí mých obrazových básní s prostředím křesťanského knihkupectví mi přijde přímo prozaické. Můžete si zde číst, rozjímat, koupit si kvalitní duchovní literaturu a v tomto kontextu látkové výměny slov promlouvají mé básně-obrazy, řekl bych, jasnější řečí.

Rád bych pokračoval s instalacemi básní-obrazů do prostor knihoven – to je pro mne v tuto chvíli otevřené prostředí, kam chodí lidé, které mohu oslovit spíše než v galerii. Chystám velkou výstavu do artotéky Městské knihovny v Praze na rok 2013 (tak to mám dost času vytvořit další soubor obrazových básní). A mám v plánu i pár projektů instalací přímo ve veřejném prostoru na ulici, to mi přijde úplně nejlepší prostředí pro zvěstování evangelia skrze obrazy, i když to má svá omezení a úskalí.

□ Petr Vařura

zprávy

■ Mexiko: Únos pastora

Neznámí pachatelé, s nejvyšší pravděpodobností obchodníci s drogami, unesli 10. dubna místního pastora v mexickém městě Lázaro Cárdenas. Skupina mužů ozbrojených automatickými zbraněmi vtrhla ráno do křesťanského centra El Šaddai, ve kterém se nacházelo přibližně 500 křesťanů shromážděných k bohoslužbě. Vetřelci začali střílet do vzduchu a následně odvezli pastora Josué Ramíreze Santiagu. Následující den pastorova rodina obdržela informaci, že kriminálníci požadují za jeho propuštění výkupné ve výši 20 milionů pesos (přibližně 27,5 milionu korun). Je však nepravděpodobné, že by zaplacení této sumy zajistilo pastorův bezpečný návrat.

Podle místních křesťanů se zločinecké gangy často zaměřují právě na křesťany, protože církve vnímají jako zdroj příjmů. „Přibližně stovka mexických i zahraničních pasto-

rů, kteří žili v Ciudad Juárez, města z města odejít kvůli výhrůžkám a požadavkům na výpalné,“ uvedl Arturo Fabela, ředitel Národního sdružení evangelikálních církví. Mnozí pastoři a jejich rodiny se stali obětmi vydírání, výhrůžek, únosů a vražd.

Compass Direct,
Hlas mučedníků

■ Maďarsko: Nová ústava

V Maďarsku byla schválena nová ústava, která začne platit od 1. ledna 2012. Ústava se odvolává na Boha a křesťanství. V článku K stojí: „Maďarsko chrání instituci manželství jako životního společenství jednoho muže a jedné ženy..., jakož i rodinu jako základ trvání národa.“ V článku II: „Lidská důstojnost je nedotknutelná. Každý člověk má právo na život a lidskou důstojnost;

životu plodu přísluší ochrana od jeho početí.“

Ústava se setkává s odporem ze strany EU. Kritikům vadí, že není výslovně zakázána diskriminace na základě sexuální orientace, že vymezení manželství a rodiny vylučuje rodiny s jedním rodičem, spolužijící nesezdané dvojice a dvojice stejného pohlaví, a to, že ochrana plodu od početí se rovná zákazu interrupcí.
prolife.cz

■ Čína: Razie proti křesťanům

7. dubna policisté v čínské provincii Šan-si surově zmlátili vedoucího domácího společenství ve snaze zabránit pořádání křesťanského shromáždění. 7. dubna se pastor Wang Čanču sešel s dalšími členy „Společenství Kříže“ v Chua-sianu ke společným chvalám a uctívání, když na místo dorazila trojice policistů. Poté co policisté vytrhli jedné křesťance z ruky mikrofon,

pastor Wang protestoval, načež byl policisty napaden. Po použití elektrického obušku upadl do bezvědomí. Podle poslední zprávy již přišel k sobě, nicméně stále je v místní nemocnici. V posledních letech se pastor Wang stal terčem policistů

již několikrát – uskutečnili razii v jeho domě, vyhrožovali mu a dokonce ho na 15 dní zadrželi na základě obvinění z „nelegálních aktivit“.

ChinaAid, CBN, Hlas
Mučedníků

■ Indie: Zmlácení a zatčení křesťanů

9. dubna více než točlenný zástup hinduistických radikálů narušil průběh křesťanského shromáždění chval pod širým nebem v Bhájánpura ve

Východním Dillí. Na průběh úřady povolené křesťanské akce dohlížela pětice policistů. Krátce po zahájení však dorazili na místo radikálové vyzbrojení holemi a kameny, kteří zmlátili několik křesťanů včetně pastora; surově zbilili také zmíněné policisty. Radikálové při útoku poškodili nábytek, ozvučovací zařízení, generátor elektřiny a automobil patřící jednomu křesťanovi. Incident trval přibližně hodinu, než na místo dorazily policejní posily a útočníci uprchli. Dva z útočníků byli zadrženi.

V předchozích týdnech se v Indii opakovaně objevovaly případy napadení nebo hromadného policejního zatčení křesťanů obviňovaných z „násilných konverzí“. Oběti stupňujících se náboženských útoků připomnělo na Velký pátek 20 000 křesťanů všech vyznání tímch pochodem v Mumbaji.

Compass Direct,
Hlas mučedníků